

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

Olsztyn, dnia 27 marca 2018 r.

PS-II.431.1.2.2018

Pani Marzena Radzymińska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
Janowiec Kościelny 148
13-111 Janowiec Kościelny

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym,
- NIP: 984-00-55-692,
- REGON: 004457676,
mieszczącym się w Janowcu Kościelnym 148, 13-111 Janowiec Kościelny.
(akta kontroli str. 13-14)

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nadzorowała pani Marzena Radzymińska, która od dnia 2 lutego 1990 r. pełni funkcję kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 15-18)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale dwóch pracowników merytorycznych GOPS w Janowcu Kościelnym.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Oddziału Zabezpieczenia Społecznego z zamiejscowym stanowiskiem pracy w delegaturze w Ełku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki; legitymacja służbowa nr 63/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.57.2018 z dnia 26 stycznia 2018 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 18 stycznia 2018 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.
- Ewelina Rakiej-Chomicka – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 47/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.56.2018

z dnia 26 stycznia 2018 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 18 stycznia 2018 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

(akta kontroli str.1-12)

Termin kontroli: 31 stycznia 2018 r. – 5 lutego 2018 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 2/2018.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 października 2017 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2017, poz. 2234) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851).

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-102) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Janowiec Kościelny jest gminą wiejską, którą na koniec grudnia 2017 r. zamieszkiwało 3 279 mieszkańców, z których 498 (w 286 rodzinach) było uprawnionych do świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 19-20)

Z pisemnej informacji kierownika jednostki wynika, że wydatki w IV kwartale 2017 r.:

- na obsługę świadczeń wychowawczych z rozdziału 85501 wyniosły – 21.144,01 zł,
- środki własne gminy wyniosły – 0,0 zł

(akta kontroli str. 21)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Janowiec Kościelny. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10, ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu

administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym na podstawie następujących aktów:

- Upoważnienia Nr 9/2016 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z dnia 24 marca 2016 r.,
 - Upoważnienia Nr 10/2016 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z dnia 24 marca 2016 r.,
 - Upoważnienia Nr 11/2016 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z dnia 24 marca 2016 r.
- (akta kontroli str. 22-24)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze:

- Uchwały Nr XVI/107/2016 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 30 marca 2016 r., oraz zmienionego
 - Uchwałą Nr XXVIII/197/2017 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 27 marca 2017 r.
- (akta kontroli str. 25-31)

W § 4 Statutu wskazano wykonywanie zadań zleconych przez administrację rządową w zakresie realizacji m.in. świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 27)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki przyjęty Zarządzeniem Nr 4/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 1 kwietnia 2016 r. i zmieniony Zarządzeniem Nr 5/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 20 stycznia 2017 r.

Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 32-47)

Z wykazu przedstawionego przez Kierownika Ośrodka wynika, że zadania objęte kontrolą realizuje czterech pracowników, w tym dwóch pracowników merytorycznych tj. inspektor zatrudniony

na umowę o pracę na czas nieokreślony oraz pomoc administracyjna zatrudniona na umowę o pracę na czas określony.

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresach czynności, które ww. pracownicy merytoryczni przyjęli do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisów.

(akta kontroli str. 48-55)

Na podstawie informacji dotyczących finansowania osób realizujących przedmiotowe zadanie ustalono, że wynagrodzenie pracowników Ośrodka pochodzi ze środków zleconych (Dział 85501 oraz 85502) i środków własnych (Dział 85219).

(akta kontroli str. 56)

W okresie objętym kontrolą Kierownik GOPS w Janowcu Kościelnym, wraz z osobami obecnie realizującymi świadczenie wychowawcze, zgodnie z załączonymi zaświadczeniami uczestniczyli w szkoleniach, mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań na zajmowanych stanowiskach.

(akta kontroli str. 57- 68)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą. Zgodnie z informacją Kierownika jednostki cyt. „Administratorem budynku jest Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym”. W budynku tym zlokalizowane są inne jednostki, m.in.: Samorządowy Ośrodek Kultury, Biblioteka, Ośrodek Pomocy Społecznej znajduje się na

parterze ww. budynku.

Pomieszczenie zajmowane przez pracowników merytorycznych realizujących kontrolowane zadanie wyposażone jest w niezbędny sprzęt biurowy.

Zgodnie z informacją Kierownika Ośrodka cyt. „Główne wejście do instytucji nie zostało pozbawione barier architektonicznych (...). Gdy wymaga tego potrzeba pracownicy Ośrodka pomagają tym osobom zarówno przy wejściu, jak i wyjściu z budynku”. Warunki lokalowe pozwalają na przyjmowanie klientów w sposób pozwalający na zachowanie poufności oraz ochronę danych osobowych.

Schemat organizacyjny obowiązujący w GOPS nie powoduje zakłóceń w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie niesie zagrożenia naruszenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 69, str. 70, str. 71)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w formie papierowej oraz elektronicznej przyjmowane są bezpośrednio przez pracowników merytorycznych, realizujących kontrolowane zadanie. Po weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, opatrywane są one datą wpływu oraz podpisem osoby przyjmującej. Każdy wniosek otrzymuje numer zgodny z kolejnością wpływu. Wnioski elektroniczne są drukowane.

Korespondencja przychodząca do Ośrodka rejestrowana jest w księdze kancelaryjnej i dekretowana przez Kierownika jednostki. Korespondencję wychodzącą odnotowuje się w pocztowej książce nadawczej.

(akta kontroli str. 72)

Zgodnie z pisemną informacją Kierownika Ośrodka pracownicy informują wnioskodawców o możliwości osobistego odbioru decyzji, cyt. „ (...) decyzje administracyjne w większości odbierane są osobiście przez wnioskodawcę”. Przekłada się to na znaczące zmniejszenie kosztów obsługi zadania.

Natomiast decyzje odmowne, zawiadomienia o wszczęciu postępowania oraz wezwania GOPS w Janowcu Kościelnym przeważnie wysyła listownie za potwierdzeniem odbioru lub wnioskodawcy odbierają je osobiście.

(akta kontroli str. 73)

Wszystkie akta dotyczące świadczenia wychowawczego przechowywane są w metalowej szafie zamykanej na klucz, która znajduje się w pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników realizujących przedmiotowe zadanie. Wnioski wraz z załącznikami przechowywane są w teczkach osobowych (skoroszytach) opisanych imieniem i nazwiskiem, adresem wnioskodawcy oraz numerem zgodnym ze spisem teczek. Skoroszyty poukładane są według kolejności numerycznej.

(akta kontroli str. 74)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych przez pracowników rejestrów, Kierownik GOPS wyjaśniła, że do ewidencjonowania wniosków służy głównie Oprogramowanie do Obsługi Świadczeń Wychowawczych – SYGNITY. Pomocniczo prowadzone są w wersji papierowej m.in. następujące rejestry:

- rejestr odwołań do samorządowego kolegium odwoławczego,
- rejestr wykazu sprawozdań,
- rejestr list wypłat świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 75)

Kierownik kontrolowanej jednostki pisemnie wskazywała, że w sprawach skarg interesantów przyjmuje w dni robocze w godzinach pracy, tj. od 7¹⁵ do godziny 15¹⁵. Powyższa informacja znajduje się na stronie internetowej GOPS-u oraz na tablicy ogłoszeń Ośrodka. Pracownicy przyjmują interesantów w dni robocze w godzinach pracy jednostki.

(akta kontroli str. 76)

W okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

(akta kontroli str. 77)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym podpisał umowę licencyjną z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z Oprogramowania do Obsługi Świadczeń Wychowawczych. Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 78-84)

Kontrolowana jednostka realizując zadania w zakresie świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851) może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie oraz członków jej rodziny.

W związku z powyższym GOPS w Janowcu Kościelnym przedstawił zgłoszenie zbioru danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych.

(akta kontroli str. 85-91)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II.1 Ustalenia ogólne

Zespół kontrolujący określił, że analizie poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko w rozumieniu ustawy,
 - 11 postępowań administracyjnych w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie,
 - 3 sprawy, w których w składzie rodziny jest tylko jeden rodzic,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.
- 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznanych na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej, innych.
- 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy,

- 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu.

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych do dnia rozpoczęcia kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 35 spraw.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II. 2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym:

a) przyjął **300** wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dziecko - **259**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **41**

b) wydał **313** decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym odmownych - **27**

Jeden wniosek w sprawie ustalenia prawa do świadczeń pozostawiono bez rozpatrzenia, w związku z pisemną prośbą osoby, która ten wniosek złożyła.

(akta kontroli str. 92)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wydano **43** decyzje.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli poddano:

- 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (*w rozumieniu ustawy*).

W powyżej skontrolowanych przypadkach osiem spraw dotyczyło przyznania świadczenia wychowawczego rodzinie z jednym dzieckiem, pozostałe obejmowały rodziny, którym przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko. W dwóch przypadkach rodziny uprawnione były do podwyższonego kryterium dochodowego (dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności).

W każdym jednak przypadku kryterium dochodowe nie przekraczało 800 zł. na osobę w rodzinie. Wnioski wraz z wymaganymi załącznikami wpłynęły do Ośrodka w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 96)

- 12 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

Wnioski do Ośrodka zostały dostarczone w wersji papierowej. W większości dotyczyły rodzin z dwójką dzieci (w czterech przypadkach odnotowano rodziny wielodzietne).

(akta kontroli str. 97)

- 3 sprawy, w których składzie jest tylko jeden rodzic.

W jednym przypadku wnioskodawca nie musiał dopełniać obowiązku związanego z dostarczeniem wyroku o zasądzonych alimentach – jedno z rodziców dziecka zmarło.

(akta kontroli str. 98)

- 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych.

Powodem wydania decyzji odmownych w każdym, analizowanym przypadku było przekroczenie kryterium dochodowego rodzin ubiegających się o prawo do świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 99)

- 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

We wszystkich przypadkach przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku ze zmianami sytuacji dochodowej rodziny na skutek dochodu uzyskanego. W dwóch sprawach, z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, wydano decyzje uchylające prawo do świadczeń wychowawczych rodzinom z jednym dzieckiem.

(akta kontroli str. 100)

- 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

Zespół kontrolny ustalił, że powodem nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych było uzyskanie przez rodzinę dochodu, a w konsekwencji przekroczenie kryterium dochodowego, uprawniającego do pobierania świadczeń. W obu przypadkach klienci nie zgłosili informacji o zmianach w rodzinie, powodujących nienależnie pobrane świadczenia.

(akta kontroli str. 101)

W powyższych postępowaniach administracyjnych Kierownik GOPS w Janowcu Kościelnym nie wydała decyzji o umorzeniu nienależnie pobranych świadczeń ani o rozłożeniu ich na raty.

(akta kontroli str. 93-94)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym ww. postępowania administracyjne prowadził właściwie oraz terminowo.

Wobec powyższego do skontrolowanych akt nie wniesiono uwag.

Zgodnie z pisemną informacją Kierownika kontrolowanej jednostki cyt. „ W kontrolowanym okresie nie zmieniono wypłacanego świadczenia wychowawczego z formy pieniężnej na rzeczową”.

(akta kontroli str. 95)

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym do dokumentacji kontrolnej dołączyła wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń.

Wynika z niego, że świadczenia wychowawcze wypłacane są w 100% przelewem na konta bankowe klientów Ośrodka.

(akta kontroli str. 102)

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki